

Особливості туристичного страхування

№36, 10 жовтня 2019

Марина Штаченко,
юрист
ЮК "Олексій Пуха і Партнери"

Головна стаття

Особливості діяльності страхових компаній: від створення до перевірок регуляторами

Компетентна думка

Туризм & страхування: головні аспекти

Страхування в агробізнесі

Пенсійна реформа в Україні: три інструменти для створення накопичень

Туристичне страхування: на що варто звернути увагу

Не до страхування, шановні!

За останні роки туристична галузь в Україні почала стрімко розвиватися й стала масовим соціально-економічним явищем. Її швидкому розвитку сприяє розширення політичних, економічних, наукових і культурних зв'язків між Україною та іншими державами. **Туризм** – це тимчасовий виїзд особи з місця постійного проживання в оздоровчих, пізнавальних, професійно-ділових чи інших цілях без здійснення оплачуваної діяльності в місці перебування. Кожна туристична поїздка супроводжується низкою можливих ризиків залежно від її специфіки, що є своєрідним поштовхом до забезпечення захисту туристів на загальнодержавному рівні.

Завдяки безвізовому режиму між Україною та Європейським Союзом українці, які мають біометричний паспорт, можуть в'їжджати до країн ЄС із мінімальним набором документів. При цьому варто пам'ятати, що прикордонники мають право вимагати в подорожнього додаткові документи, серед яких – і **діючий страховий поліс** (підтвердження наявності туристичного страхування). Якщо турист не матиме із собою такого поліса, його можуть не пропустити через кордон. Тому в туристичному страхуванні мають бути зацікавлені насамперед самі подорожні, адже воно є гарантією захисту майнових інтересів громадян, які здійснюють туристичні поїздки.

В Україні діє низка нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання відносин, пов'язаних із туристичним страхуванням, як-от: закони України "Про страхування" від 07.03.96 р. № 85/96-ВР, "Про порядок виїзду з України і в'їзду в Україну громадян України" від 21.01.94 р. № 3857-XII, "Про туризм" від 15.09.95 р. № 324/95-ВР тощо.

Для того аби краще зрозуміти, що ж таке **туристичне страхування**, потрібно спочатку окреслити безпосередньо **поняття "страхування"**. Отже, відповідно до Закону України "Про страхування": **страхування** – це вид цивільно-правових відносин щодо захисту майнових інтересів фізичних осіб та юридичних осіб у разі настання певних подій (страхових випадків), визначених договором страхування або чинним законодавством, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати фізичними особами та юридичними особами страхових платежів (страхових внесків, страхових премій) і доходів від розміщення коштів цих фондів.

На жаль, на сьогодні в чинному законодавстві України немає визначення поняття "туристичне страхування". Однак, за допомогою використання методу аналогії закону й ґрунтуючись на нормативно-правовому визначенні поняття "страхування", можна дати таке суб'єктивне визначення туристичного страхування, а саме: правовідносини, предметом яких є захист здоров'я та життя туристів, забезпечення їхніх майнових інтересів. Суб'єктами цих правовідносин є страхові компанії, туристи й суб'єкти туристичної діяльності (туристичні компанії тощо).

Чинним законодавством України передбачено, що з метою створення умов, які гарантуватимуть відшкодування нашим громадянам витрат, пов'язаних із надзвичайними обставинами під час їхнього перебування за кордоном, вони мають бути застрахованими. На додаток до цього в [Законі України "Про туризм"](#) закріплено положення про медичне страхування туристів і страхування туристів від нещасного випадку. Страхування туристів (медичне й від нещасного випадку) є **обов'язковим**. Особливість полягає в тому, що страхування обов'язкове як для туристів, які виїжджають за кордон, так і для тих, хто подорожує в межах України.

Переваги туристичного страхування є досить очевидними, як-от:

- наявність туристичного страхування рідко перевіряють у разі перетину кордону, але, якщо встановлять факт відсутності договору страхування, це може бути причиною для відмови туристу в перетині кордону. Отже, краще мати договір туристичного страхування для успішного перетину кордону з іншими країнами;
- у кожній страховій компанії є індивідуальні програми, які передбачають, на що поширюється дія договору туристичного страхування, але здебільшого туристичний страховий поліс покриває витрати на: медичну допомогу, юридичну підтримку й вирішення проблем, що виникають під час подорожі (затримка/скасування рейсу, втрата багажу тощо). У разі якщо з туристом стався нещасний випадок або інші форс-мажорні обставини, але він не мав туристичного страхування, мандрівник не може претендувати на покриття будь-якою страховою компанією його збитків і витрат.

Постановою Кабінету Міністрів України "Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності" від 11.11.2015 р. № 991 визначено, що туроператор під час організації туризму оформляє й видає туристу безпосередньо або через турагента договір на обов'язкове (медичне й від нещасного випадку) страхування. Чинним законодавством України також передбачено можливість туриста самостійно обрати страховика й укласти з ним договір страхування без участі суб'єктів туристичної діяльності, але за умови вчасного попередження останніх про наявність такого договору страхування.

На нашу думку, страхування через посередництво туроператора та самостійне обрання страховика містять як недоліки, так і переваги. Проте варто зазначити, якщо ви купуєте тур у суб'єкта туристичної діяльності, вам також буде запропоновано придбати туристичну страховку, що може заощадити час. Натомість, якщо ви вирушаєте в самостійну подорож (не користуєтеся послугами туроператора), зручніше буде самостійно обрати страхову компанію й укласти з нею договір туристичного страхування. У разі обрання будь-якого із цих варіантів корисно буде знайти відгуки про ту страхову компанію, з якою ви збираєтеся укласти договір, оскільки це допоможе зробити правильний вибір.

Підсумовуючи наведене вище, можна зробити висновок, що тема **туристичного страхування** сьогодні є досить актуальною. Тож туристам потрібно обов'язково знати, що:

- наявність туристичного страхування можуть перевіряти під час перетину кордону інших держав;
- туристичне страхування (медичне й від нещасного випадку) є обов'язковим для кожного туриста, незалежно від того, покидає він межі України під час своєї подорожі чи ні;
- турист має право обирати страховика на власний розсуд або за допомогою суб'єкта туристичної діяльності.

Пам'ятайте: будь-які подорожі завжди супроводжуються певними загрозами, які можуть завдати шкоди особисто вам або вашому майну. Туристичне страхування є надійною гарантією вашої подорожі, а також найдієвішим механізмом захисту майнових прав та інтересів під час туристичних поїздок.

© ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА", 2019

© ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2019